

БУГУН— КОСМОНАВТИКА КУНИ

ПРОГНОЗ ОРБИТАДАН ОЛИНДИ

Зуллати Ва Мухаббат

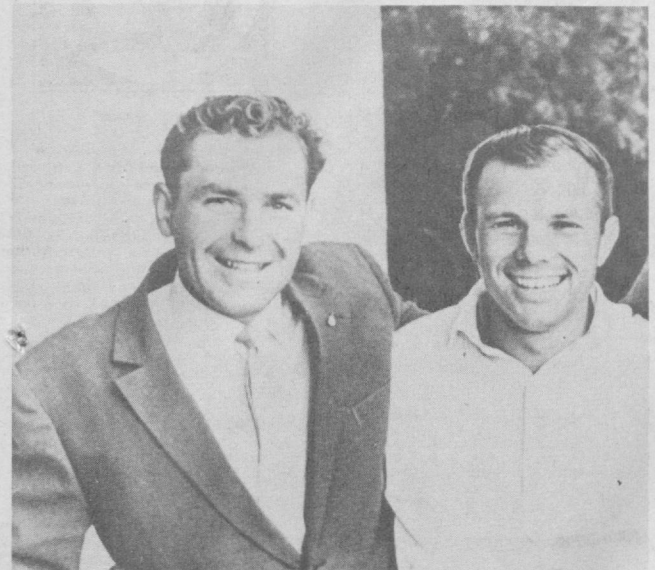
Мушкарини ОСИМ

ТОШКЕНТ ТАРИХИДАН ҚИССА

Ер атрофи орбитасидан юборилётган маълумотлар ёрдамда муваффақиятли ҳал этилган халқ хўжалиги вазифалари доираси яна сайин кенгайиб бормоқда. Космосдан туриб кузатишлар олиб бориш биолог ва метеорологлар, галлакорлар, ўрмончилар, балкиқиларнинг иш доирасига тобора кўпроқ кириб бормоқда.

Имомқулих о н талаб олинган қимматбаҳо гиламлар, олтин, кумуш идишлар, шойи, атласлар ортилган туялар, арваларини олдин кўнатиб, ўз саркардалари амалдорларини, сипоҳларини билан Бухороий шариф то...

торчи қизларнинг тинглаб, канизаклар рақсини томоша қилар эди. Бора-бора солиқлардан тўшадиган даромад ҳаражатларини қоплай олмади қолди. У шаҳар аҳолисидад олинмадиган уй солиғи, боёнлардан закот, деҳқонларга солиналмадиган кўш пулини оширишга қарор қилди.

СССР космонавт-учувчилари, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари Ю. А. Гагарин ва Г. С. Титовлар Кримда дам олиш пайтида [1962 йил]. ТАСС фотохроникаси.

Красноярск к л и к олимлар ўт тушган районларни топишда ер юзининг йўдошлар орқали олинган фотосуратларидан фойдаланяптилар. Ишнинг массивларни белгилаш ва бу массивларда энгини кузатиш пунктларини жойлаштиришдан иборат биринчи босқичи туғаланди. Эндиликда ўрмон ва ёғоч инстинитутининг олимлари Бошқаруви Мурта ўрмон-санаят хўжалигининг ходимлари билан бирга «Прогноз» системасини амалга оширишга тайёргарлик кўрмоқдалар.

Урда доирасида унинг пикирига кириб, ҳар қандай хизматини қилшга тайёр бўлган эркак ва айёллар ҳам топилма қолди. Улар шаҳардаги энг ахши соҳналар ва навозандаларини ўрдага қачириб турар, қўшмачи ҳарам бекаси қаерда чиройли қизлар борлигидан дарак берад эди. Кечқурунлари ўрдада тамбур, дутор тараонали, ашулчиларнинг хониши янграй бошлади. Муслаласи шаарий кичиб кайфи тарақ бўлган Искандарбек ҳарамхонада ду...

Бир кун Турдибой оқсоқол маҳкамасидан кечроқ қайтиб келиб, нардидан-берини нурушга қилиб олди-да, таҳорат қилиб, бошга салпа ўради, четига жияк тутилган оқ ятагини кийганича шоша-пиша намозидарга чиқиб кетди. Маснид жиловохонасида тўрт-беш киши ўтиришган экан, даҳа бошлигини кўриб ўрнилардан туриб салом берилди. Оқсоқол саломга алик олиб улар ёнига ўтирди. У бир нарсадан норозидек қовоғи солиди, башараси тунд эди.

ДЕНГИЗ ПОРТРЕТИГА ЧИЗИҚЛАР

Денгиз нефтчилари, балиқчилари, ихтиологлар (балиқшунослар) соҳилин тарк этмай, Каспий денгизининг истаган нуқтагадиган температурани белгилай оладилар. Бунинг учун сув термал режими атласига назар ташлаш kifоя. Озарбайжонлик олимлар тузган денгиз авиато...

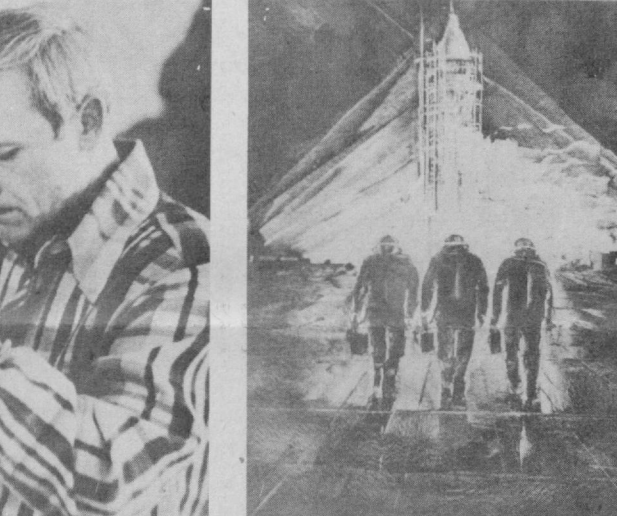
асосида таллаган районга келдик. Қурувчилар бу ерда дастлабки вишкаларни монтаж қилишдаётганди. — Ҳозирча бешта шундай ишоот қурамыз,— деди олим. Уларнинг тепасида айлана кузатадиган телевизион камералар жойлаштирилди. Шундай қилиб, оператор бошқариш пультадан нарий иетмагани ҳолда минглаб геостар тайгани кўздан кечирилади ва ёнига чиққан жойларга десант гуруҳларини чаққон юборлади. Утга қарши кураш туб стратегияси— уни иложини борича барвақт космосдан туриб пайқаш ва энг ахши тўлаиш вариантини танлаш системаси шундан иборатдир.

қарз олиб турайлик деса ҳам сўзига кирмапти. — Катталарнинг сўзига кирмаган бўлса, жар ёқасида турган экан, халқ уни итариб, асфаласоқилинға қулатади,— деди кўзлари қачқайган каллапушли бир намозхон.

юриб, чиройли қизлари кўриб юради, ҳусини тўлган оғизларини кўз остига олиб кўриб, ҳокимга бориб айтади. Шу бугун ўша нокас ҳарамбекаси сизиниға кириб кетаётганини кўрдим. — А! Ростданими! — Оқсоқол ҳовриқиб ўрнидан туриб кетди,— уйдагилар ҳеч нарсаси демади-ку!

ОБЪЕКТИВДА ҚОРАҚУМ

Қорақумни космос баландлиқдан кўриш учун Туркманистон фанлар академияси чўл институтининг аэрокосмик методлар лабораториясиға боқиб кифоя. Столлар ва гокчаларда катта-кичик кўпдан-кўп суратлар турибди. Мутахассислар территориянинг орбитадан олинган рельефи, ландшафти суратларини тематик суратларга аэрофотосурат ва эрдаги кузатиш маълумотлари билан таққослаб, уларни диққат билан ўрганиб чиқмоқдалар.

СССР космонавт-учувчиси, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони Владимир Жонибековнинг кўпчилик машҳур фазогир сифатидеганига эмас, истисноддин мўйқалам устаси сифатида ҳам билнади. Унинг космик сюжетлари, портретлари, рангтавсир асарлари пойтахтимизда намойиш этилган. «Ягона онлада» республика кўргазмаси, шунингдек «Замон—кинонот ва инсон» халқаро кўргазмаси томошабинларига манзур бўлди. Космонавт ижодига мансуб «Икбар», «Старт», «Куба сюитаси» ва бошқа асарлар шулар жумласидандир. Унинг жанрли композицияларини космос ҳақидаги махсус китоблар, «Родина» журналин мўқоваларида тез-тез кўриш мумкин. СУРАТЛАРДА: В. Жонибеков мольберт олдида; В. Жонибековнинг «Ишга отландилар» кар-О. Апхутини фотолари.

— Етти ўлчаб бир кес, демоқчимасиз! Биз бир, икки, уч... деб ўлчаб ўтиргунимизча душман калламинизни кесиб кетади. Қулфатга кўнгики юраверсак, унинг юки оғирлашиб, бизни мажаклаб ташлайди,— деди тоқати тоқ бўлган эллибоши. — Искандарбек очкўз молли мардумхўр йиғитга ўхшайди, бунинг устига ўлгудек фиққ-фужурга берилган экан. Оғачой ўйма-ўй

— У мегажини... ҳарам бекасини ҳам ма билади-ю, сен билмайсан! Бу гапини эшитиб рангги ўнчи кетган Рнсала биби: — Чочпопук таққан, тилла зиракли саганг бир хотин экан, кириши билан Ҳуринисони кўрди-ю, олдиға бориб, унинг орқасини қоқиб кўйди-да: «Иўхликина экансан, илоб бахтинг очинсин!» деб унга тикилиб қаради.

УЗОҚ УМР СИРЛАРИ

ЮЗ ЙИЛУ БИР КУН

Усарбой Нуралиев ўзининг юз ёшини кўз ёшининг илк нурлари билан, одатдаги тонгги табиқилар билан кутиб олди. Тошкент марказига олиққаётган трамвайларини синчковлик билан кўздан кечириб, ўзининг мўъжазига иш жойини тартибга келтирди. Хар қалай бу кун унинг учун тантанали бошланди — трамвай-троллейбус бошқармасида, медицина институту яқинидаги охириги станицада, оқсоқолини юбилей билан табриқлаш учун атайлаб, ҳамма трамвай-троллейбуслар тўхтаб ўтиди. Бу кун қизил бурнақда тантанали ниҳоятга етди. Юбилейларга анъанавий тўн экидирилди, фахрий эки бўлидилар, аммо Эндиликда ўтказди, улар сўз берган бўндай деди: «Мен бугун юз ёшга кирга.

АЖОИБОТЛАР ОЛАМИДА

ОВЧИЛАР МАЪЛУМ ҚИЛИШДИ

Устюртда барпо этилган Қозогистонда биринчи Олқор кўрнқхонаси учун жой танлашда VII-VIII асрлар ишоотларининг қолдиқларини олимларга ердан берди. Тошдан кўрилган юзлаб киллометрга чўзилган Олқор кўтони системаси қадимги овчилар тарихий археологик ёдгорлиқдир.

—11—

— Ишимиз хароб, уйимизга офат қадам кўйипти. Тезлик билан фалокатининг олдини олиш керак. Паранжигини ёпишиб, Биби-Ҳожар билан ўганим қачириб кел, гап бори! ...

—12—

— Вой, ўргунай, ука, раҳматли онанг ҳам мени ўз қизларидай ўстириб катта қилганлар, сен ҳам бир туғишга укадай менга меҳрибонлик қилиб келгансан. Мен... Ҳуринисодек қизин ҳеч қачон тополмайман, у ҳам келимин, ҳам қизим бўлади. Оми...

«Оқшом» газеталари саҳифаларида

ҚУРИЛИШ МАЙДОНИДА ДАРС

Москваликлар айрим микрорайонларда одатдаги ўн олти қаватли бинолар анчагина ўсганлигини ҳозирнинг ўзида сезиб қолишди. Эндиликда бинолар бир қават баланд қилиб қуриляпти. Ҳисоблаб кўрилишича, ўша пойдеворнинг ўзида инжне...

Ўзбек тилида халқаро мавзуларда лекция ўқийдиган

лекторлар факультети тингловчилари диққатига

13 апрель соат 17 да лекциялар бўлади: 1. Ҳозирги босқичда идеологик курашнинг айрим тактик ва стратегик масалаларини. Лектор — фалсафа фанлари кандидати А. ҚОДИРОВ. 2. Покистоннинг ташқи ва ички сиёсати. Лектор — фалсафа фанлари кандидати С. ИҮЛДОШЕВ.

—13—

топиб, ўғай тоғасиниға тез-тез келадиган бўлиб қолган эди, лекин Ҳуринисонинг жозибали табассумидан эсанкираб, айтадиган гапини унутиб қўярди. Ҳуринисонинг кийинишда ҳам, юриш-туришда ҳам ҳеч қандай дабдаба йўқ, оддий чит қўйлаб устидан дучоба нимча кийиб олган, оёғида локланган кавуш, бошида оҳор кетган шойи дуррача... У Назарқулни кўришга муштоқ бўлса ҳам, у билан учрашганда сир бой бермай, ҳолаҳол сўрашар эди. Катталардан эшитган ишқ-муҳаббат қизларга эмас, йиғитларгагина ярашади, деган гап унинг руҳига сингди кетган. Шу сабабдан базм-базмада йиғитнинг нега тижолат чекаётганини тушунгандек унга тиклиб қараб қўяр эди. Шунда юрагидан дардини айтишга шайланиб турган йиғит қўриқиб, гапини бошқа ёққа буриб юборар эди.

—14—

суриштирдим. У ҳам қизининг отаси айтган гапини тасдиқлади. Кимга десам, далачи бир йиғитга, оти ҳам ёдимдан кўтарилибди, деди. — Елгон бўлса керак. Сангар Турдибой қизини яшириб йўлнинг гов солган. Қаердан бўлса ҳам, ўшал қизим... Ҳуринисонин топиб ўрдаға келтирилган!

БИЛДИРИШ

Шаҳар водопроводи тармоқларида ремонт-профилактика ишлари олиб борилиши муносабати билан 13 апрель соат 24.00 дан 15 апрель соат 24.00 гача «Марказ—1», «Марказ—2», «Марказ—7», «Ўзбекистон СССР 50 йиллиги» микрорайонларида, шу инкороайонларга тугаш кўчаларда ҳамда Муқимий кўчаси бўйлаб жойлашган уйлар ва шу районларда жойлашган санаят корхоналарида сонуқ сув босими бир мучча пасайтирилади.

—15—

— Сизни алдагандир у! Қизимни фалончига иккилаб берганман деса, дарров инона қолдингизми! — деб хириллади сарсарик юзига ион югурган Искандарбек. — Йўқ, амр-забо,— деди оқсоқолиниға совчи бўлиб борган Дарро дастурхончиси тазвими қилиб. — Дарров сўзига ишонмадим. Маҳалла эллиқбошидан сўраб...

—16—

— Турдибой Тошканд шаҳрининг энг нуфузли оқсоқолларидан биридур. Бундай обрўли одам билан муносабатимизни бузмастлиғимиз керак. Шундангина биз шаҳарда маъқимиз мустаҳкам бўлмай, Единиғида бўлса керак, шаҳардан дашти қилчон черикларини ҳайдаб чиқаришда у бизга ёрдам берган эди. Шундоқ одамни ранжитсан, адолатсизлик қилган бўлуризм. — Мен оин ўзиниға қийнога қилиб олсам бу адолатсизликми! — Қизимнинг кеңирсинлар. Яшилликни билмаган оқсоқол бу мартабаға эришишни истамаган бўлса керак. Агар оин ўзиниға душман қилиб олсам, давлатимиз иморатининг бир устунини ўз қўлимиз билан олиб ташлаган бўлуризм.

Редактор ўринбосари С. Б. ЕҒУБОВ.

